

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE

A R R E S T

Nr. 91.457 van 7 december 2000

A. 91.440/VI-15.512

In zake : **de "Association intercommunale d'oeuvres médico-sociales des arrondissements d'Arlon et de Virton",**

die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Fernand KENIS, advocaat,
Sint-Michielslaan 55/10
1040 Brussel,

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door :
1. de Minister van Volksgezondheid,
2. de Minister van Sociale Zaken;

die woonplaats hebben gekozen bij
Mr. Jean-Louis JASPAR, advocaat,
Louizalaan 65
1050 Brussel.

DE VOORZITTER VAN DE VIe KAMER,

Gezien de op 2 mei 2000 ingediende verzoekschriften, waarbij de "Association intercommunale d'oeuvres médico-sociales des arrondissements d'Arlon et de Virton", die verklaart te handelen als beheerder van de "Cliniques du Sud du Luxembourg", respectievelijk de schorsing van de tenuitvoerlegging en de nietigverklaring vordert van het koninklijk besluit van 25 januari 2000 tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 juni 1999 houdende vaststelling van de normen waaraan de zorgprogramma's "cardiale pathologie" moeten voldoen om erkend te worden, bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 2 maart 2000;

Gezien de nota met opmerkingen en het administratief dossier van de verwerende partij;

Gezien het verslag van mevrouw DEBROUX, auditeur bij de Raad van State, opgemaakt op grond van artikel 94 van de algemene procedureregeling;

Gelet op de beschikking van 17 november 2000 waarbij de neerlegging van het dossier wordt gelast en de partijen worden opgeroepen om te verschijnen op 1 december 2000 om 9.45 uur;

Gelet op de kennisgeving van deze beschikking en van het verslag aan de partijen;

Gehoord het verslag van de heer CLOSSET, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. KENIS, advocaat, die voor de verzoekende partij verschijnt, en van Mr. JASPAR, advocaat, die voor de verwerende partijen verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van mevrouw DEBROUX, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat het bestreden besluit, dat vastgesteld is op 25 januari 2000, bekendgemaakt is in het Belgisch Staatsblad van 2 maart 2000 en in werking getreden is op 3 maart 2000 krachtens artikel 2 ervan, artikel 24, § 1, van het voormelde besluit van 16 juni 1999 wijzigt, dat eveneens op 2 maart 2000 bekendgemaakt is en op 3 september 2000 in werking getreden is; dat het desbetreffende artikel 24, § 1, van het koninklijk besluit van 16 juni 1999 voorziet in een afwijking van artikel 11 van datzelfde besluit; dat dat artikel 11 bepaalt dat "het zorgprogramma "cardiale pathologie" B omvat, benevens de activiteiten van het zorgprogramma "cardiale pathologie" A, alle hiernavermelde activiteiten, die gezamenlijk als globaal programma op één enkele vestigingsplaats moeten worden aangeboden :

- " 1° de invasieve diagnostiek (...);
- 2° de interventionele, niet-chirurgische therapie (...);
- 3° de cardiochirurgie (...),

welke activiteiten, die "deelprogramma B1", "deelprogramma B2" en "deelprogramma B3" worden genoemd, in geen geval over meerdere vestigingsplaatsen mogen verspreid worden, ook niet via associatie zoals bedoeld in het koninklijk besluit van 25 april 1997 houdende nadere omschrijving van de associatie van

ziekenhuizen en van de bijzondere normen waaraan deze moet voldoen"; dat de afwijking die in het bewuste artikel 11 aangebracht is bij artikel 24, § 1, als volgt luidde in de oorspronkelijke tekst vóór de kennisgeving ervan bij het bestreden besluit :

- " Art. 24, § 1. In afwijking op artikel 11, mag het zorgprogramma B over maximum twee vestigingsplaatsen verspreid zijn, op voorwaarde dat :
- 1° de uitbating van bedoeld zorgprogramma geschiedt in het kader van een associatie, erkend volgens de bepalingen van het koninklijk besluit van 25 april 1997 houdende nadere omschrijving van de associatie van ziekenhuizen en van de bijzondere normen waaraan deze moeten voldoen, bestaand op datum van inwerkingtreding van dit besluit;
 - 2° voor de toepassing van dit artikel wordt bedoeld met vestigingsplaats de geografische plaats waar ziekenhuisdiensten gegroepeerd zijn die samen één functionele eenheid vormen met betrekking tot het zorgprogramma cardiale pathologie;
 - 3° de vestigingsplaatsen beschikken over alle deelprogramma's;
 - 4° op deze vestigingsplaatsen beantwoordt aan alle erkenningsnormen bedoeld in de afdelingen 1 tot en met 6 van dit hoofdstuk, behoudens eventueel de in artikel 15 bedoelde activiteitsnormen.

Wat deze activiteitsnormen betreft, volstaat het dat het zorgprogramma hieraan in zijn globaliteit beantwoordt, mits iedere vestigingsplaats minstens de helft van de vereiste activiteitsdrempel bereikt";

dat de wijziging van deze bepaling die ingevoerd wordt bij artikel 1 van het bestreden koninklijk besluit, bestaat in de toevoeging van een onderdeel 5° in het eerste lid; dat dit onderdeel 5° als volgt luidt :

- " 5° op de datum van de bekendmaking van dit besluit in het Belgisch Staatsblad, op elke vestigingsplaats reeds een hartcatheterisatiedienst voor invasief onderzoek en een hartcatheterisatiedienst voor interventionele cardiologie, zoals bedoeld in het koninklijk besluit van 18 april 1991 tot bepaling van de normen waaraan de hartcatheterisatiedienst moet voldoen om erkend te worden als zware medisch-technische dienst zoals bedoeld in artikel 44 van de wet op de ziekenhuizen, gecoördineerd op 7 augustus 1987, evenals een hartchirurgiedienst, zoals bedoeld in het koninklijk besluit van 19 oktober 1993 houdende blokkering van het aantal hartchirurgiediensten, zijn erkend en uitgebaat. ".

dat het bestreden koninklijk besluit niet om advies aan de afdeling wetgeving van de Raad van State voorgelegd is, "gelet op de dringende noodzakelijkheid", die in de aanhef ervan als volgt gemotiveerd wordt :

- " Overwegende dat het koninklijk besluit van 16 juni 1999 houdende vaststelling van de normen waaraan de zorgprogramma's «cardiale pathologie » moeten voldoen om erkend te worden, zes maanden na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad in werking treedt; dat dit besluit voorziet dat een zorgprogramma B over twee vestigingsplaatsen mag worden verspreid, voorzover ondermeer de uitbating van het zorgprogramma geschiedt in het kader van een op de datum van hoger vermelde inwerkingtreding, erkende associatie; dat deze regeling aan de betrokkenen gedurende zes maanden vanaf deze bekendmaking de tijd verleent om associaties op te richten en te laten erkennen; dat op deze wijze het aantal vestigingsplaatsen waarop het zorgprogramma B wordt uitgebaat, kan toenemen; dat het hierdoor noodzakelijk is om onverwijld te preciseren dat op de diverse vestigingsplaatsen een hartcatheterisatiedienst

voor invasief onderzoek, een hartcatheterisatiedienst voor interventionele cardiologie en een hartchirurgiedienst dienen te zijn erkend en uitgebaat op de datum van de bekendmaking van het koninklijk besluit in het Belgisch Staatsblad";

Overwegende dat de verwerende partij aanvoert dat het beroep tot nietigverklaring en de vordering tot schorsing niet-ontvankelijk zijn, omdat verzoeker er geen belang bij heeft; dat ze betoogt dat "de verzoekende partij niet aantoonst dat ze zou kunnen voldoen aan de voorwaarden die inzonderheid gesteld worden in de punten 3 en 4 van artikel 24 van het koninklijk besluit van 16 juni 1999, namelijk dat de vestigingsplaatsen moeten beschikken over alle deelprogramma's en dat op deze vestigingsplaatsen voldaan moet worden aan alle erkenningsnormen, dat ze bovendien niet uiteenzet dat ze de activiteitsdrempel zou kunnen bereiken die noodzakelijk is in de (niet aangetoonde) veronderstelling dat ze over alle deelprogramma's zou beschikken, daar de verzoekende partij inderdaad alleen lijkt te beschikken over een hartcatheterisatiedienst voor invasief onderzoek, met uitsluiting van de andere deelprogramma's, waarvoor zwaardere erkenningsnormen opgelegd worden, dat ze niet aantoonst dat de associatie waarop ze zich beroept voldoet aan de voorwaarden van artikel 24 van het koninklijk besluit van 16 juni 1999 indien dit niet was gewijzigd en het zou mogelijk maken op haar vestigingsplaats het zorgprogramma cardiale pathologie B uit te voeren, noch dat ze (zelf) de voorwaarden vervult of zou vervullen om op haar vestigingsplaats te beschikken over de deelprogramma's B2 en B3, noch dat dit trouwens het doel zou zijn van de associatie-overeenkomst waarop ze zich beroept, zodat de verzoekende partij haar belang (bij het beroep) niet aantoonst";

Overwegende dat het bestreden besluit, zoals dat van 16 juni 1999 dat het wijzigt, van toepassing kan zijn op de verzoekende partij; dat deze een associatie-overeenkomst met de organiserende instanties van andere klinieken en ziekenhuizen overlegt, op basis waarvan ze stelt dat ze voldoet aan de voorwaarden voorgeschreven bij het voornoemde artikel 24, § 1, in zijn oorspronkelijke versie; dat de omstandigheid dat het besluit op haar toepasselijk is, volstaat om haar belang bij de nietigverklaring en, derhalve, bij de schorsing van het bestreden besluit te wettigen; dat de exceptie niet kan worden aangenomen;

Overwegende dat een middel, het eerste van het verzoekschrift, ontleend wordt aan "schending van artikel 3 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, doordat het bestreden koninklijk besluit vastgesteld is zonder dat de Raad van State vooraf om advies verzocht is, waarbij het verzoek om spoedbehandeling gerechtvaardigd wordt (zoals hiervoor aangegeven is), terwijl enerzijds de dringende noodzakelijkheid tegengesproken wordt door de

omstandigheid dat het gaat om een wijziging van een koninklijk besluit dat vastgesteld is op 16-06-1999, nadat op 20-11-1997 het advies van de Nationale Raad voor Ziekenhuisvoorzieningen is ingewonnen, en dat pas op 02-03-2000 bekendgemaakt is, en anderzijds de aangevoerde dringende noodzakelijkheid wordt tegengesproken door de omstandigheid dat het koninklijk besluit van 25-01-2000 pas op 02-03-2000 in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt is; dat de verzoekende partij het volgende uiteenzet :

- " 1. De Koning rechtvaardigt (...) de dringende noodzakelijkheid, waardoor hij het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State niet hoeft te vragen, welk advies hij evenwel kan verkrijgen binnen een termijn van 3 dagen indien een behoorlijk gerechtvaardigd verzoek om spoedbehandeling wordt ingediend, door de omstandigheid dat het dringend noodzakelijk is het koninklijk besluit van 16-06-1999 te wijzigen om te voorkomen dat de inwerkingtreding van dat koninklijk besluit tot gevolg zou hebben dat het aantal vestigingsplaatsen waar het zorgprogramma B kan worden uitgevoerd toeneemt.

Het koninklijk besluit van 16-06-1999, dat gewijzigd wordt bij het bestreden besluit, was evenwel nog niet bekendgemaakt op 25-01-2000, terwijl het op 16-06-1999 vastgesteld was, nadat de Nationale Raad voor Ziekenhuisvoorzieningen op 20-11-1997 een advies had uitgebracht en de Raad van State op 08-12-1998, met toepassing van artikel 84, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, een advies uitgebracht had.

Hoewel men kan begrijpen dat de Koning de in het koninklijk besluit van 16-06-1999 aangebrachte wijziging samen met dat oorspronkelijk koninklijk besluit wilde bekendmaken, kan niet redelijkerwijs uitgelegd worden waarom de bekendmaking van dat eerste koninklijk besluit en van het besluit dat het wijzigt niet nog enkele dagen kon worden uitgesteld om het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State te vragen, terwijl, na het advies van de Raad van State van 08-12-1998, de Koning meer dan 6 maanden gewacht heeft om het besluit van 16-06-1999 vast te stellen en sinds de ondertekening van dat koninklijk besluit nog meer dan 7 maanden verlopen zijn voor de Koning zich rekenschap heeft gegeven van de noodzaak om dat koninklijk besluit aan te passen en meer dan 7 maanden verlopen zijn tussen de ondertekening van het koninklijk besluit en de bekendmaking ervan.

Zoals in het tweede middel zal worden aangegeven, betrof de voorgestelde wijziging niet uitsluitend een loutere vormwijziging of een wijziging van de inwerkingtreding, maar werden de erkenningsvoorwaarden aanzienlijk gewijzigd, wat het advies van de Raad van State noodzakelijk maakte, aangezien de Raad van State reeds opmerkingen had gemaakt over de wettigheid van de artikelen 15 en 24 van het basisbesluit van 16-06-1999, een onwettigheid die door de nieuwe wijziging nog versterkt werd.

2. De aangevoerde dringende noodzakelijkheid wordt bovendien tegengesproken door de omstandigheid dat nog meer dan een maand verlopen is tussen de ondertekening van het koninklijk besluit en de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

Deze loutere omstandigheid volstaat om het begrip dringende noodzakelijkheid af te wijzen, zoals uw Raad beslist heeft in zijn arresten nrs. 69.395 van 04-11-1997, 62.863 van 30-11-1969, 50.338 van 23-11-1994, 49.432 van 05-10-1994, 46.408 van 04-03-1994 en 45.533 van 29-12-1993";

Overwegende dat de verwerende partij in haar antwoord stelt :

" Dat het op 16 juni 1996 vastgestelde koninklijk besluit pas op 2 maart 2000 bekendgemaakt is omdat moest worden voldaan aan de normale vereisten met het oog op de publicatie;

Dat de vereisten met het oog op de publicatie afhangen van de verbeteringen die in de tekst dienen te worden aangebracht en van de noodzakelijke vertalingen;

Dat het in het onderhavige beroep evenwel niet gaat om het koninklijk besluit van 16 juni 1999;

Dat het bestreden besluit op dezelfde dag moest worden bekendgemaakt als het besluit waarin het wijzigingen en preciseringen aanbracht;

Dat de verzoekende partij er de nadruk op legt dat de aangevoerde dringende noodzakelijkheid in tegenspraak was met de omstandigheid dat meer dan een maand zou zijn verlopen tussen de ondertekening van het bestreden koninklijk besluit en de bekendmaking ervan in het Staatsblad;

Dat deze termijn niet bijzonder abnormaal is en zelfs relatief kort, gelet op de vereisten met het oog op de publicatie (verbeteringen en vertalingen);

(dat) de beoordeling van de dringende noodzakelijkheid valt onder de politieke verantwoordelijkheid van de minister(;)

(dat) het aan de verordenende overheid staat om te oordelen of in een bepaalde fase van de voorbereiding van een besluit het te regelen probleem zo dringend geworden is dat iedere nieuwe vertraging dient te worden voorkomen, inzonderheid dat er niet meer voldoende tijd rest om het advies van de Raad van State te vragen(;)

(dat) de Raad van State zich niet in de plaats mag stellen van de overheid om te beslissen of een besluit onder aanvoering van de uiterst dringende noodzakelijkheid niet om advies aan de afdeling wetgeving van de Raad van State hoeft te worden voorgelegd(;)

(dat) de Raad van State bevoegd is om na te gaan of de dringende noodzakelijkheid gemotiveerd wordt en of de aangevoerde motieven juist en relevant zijn, (wat) in casu zo is;

(dat) het middel niet gegrond is";

Overwegende dat, hoewel de Raad van State zich niet in de plaats mag stellen van de overheid om de dringende noodzakelijkheid te beoordelen, hij toch kan nagaan of deze ten genoegen van recht gemotiveerd is, dit wil zeggen door de aanvoering van bijzondere omstandigheden die kunnen wettigen dat de afdeling wetgeving van de Raad van State niet had kunnen worden geraadpleegd, al was het binnen een beperkte termijn van een maand, en zelfs van drie dagen, zonder dat de tenuitvoerlegging van de bepalingen uitgevaardigd bij het genoemde besluit, en, bijgevolg, de verwezenlijking van het door de overheid nagestreefde doel in het gedrang wordt gebracht;

Overwegende dat in casu de motivering van de dringende noodzakelijkheid, in de aanhef van de bestreden handeling, de overweging omvat "dat het absoluut noodzakelijk (was) onverwijld te preciseren" dat aan de vereiste voorwaarden een nieuwe voorwaarde toegevoegd werd opdat een zorgprogramma B kan worden uitgevoerd op twee vestigingsplaatsen, overeenkomstig het koninklijk besluit van 16 juni 1999, omdat, op basis van de oorspronkelijk vastgestelde voorwaarden, het aantal vestigingsplaatsen kon toenemen;

Overwegende dat een zodanige motivering erop neerkomt te betogen dat het dringend noodzakelijk was het besluit van 16 juni 1999 te wijzigen omdat de ministers zich ervan bewust geworden waren dat dat besluit, in zijn oorspronkelijke lezing, kon leiden tot een wildgroei van de bewuste vestigingsplaatsen; dat hoewel de stellers van dat besluit en van het bestreden wijzigingsbesluit deze wijziging dringend noodzakelijk achtten en van oordeel waren dat ze in werking moest treden zodra de twee besluiten in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt waren, het onbegrijpelijk is dat ze het vaststellen van het wijzigingsbesluit met zeven maanden, de bekendmaking van het gewijzigd besluit met acht maanden en de bekendmaking van het wijzigingsbesluit met een maand hebben uitgesteld; dat het binnen deze termijnen onbetwistbaar mogelijk zou zijn geweest de afdeling wetgeving te raadplegen, desnoods binnen een beperkte termijn van een maand, en zelfs van drie dagen; dat de verwerende partij niet redelijkerwijs kan worden gevolgd wanneer ze betoogt dat de genoemde termijnen nodig waren wegens de "vereisten met het oog op de publicatie", namelijk de in de tekst aan te brengen verbeteringen en de vertalingen die ervan dienden te worden gemaakt; dat het immers gaat om een wijzigingsbesluit dat drie artikelen omvat, waarvan het eerste bestaat uit dertien regels, waarvan het tweede betrekking heeft op de inwerkingtreding en waarvan in het derde de betrokken ministers belast worden met de uitvoering ervan;

Overwegende, overigens, dat het administratief dossier de indruk wekt dat na een persartikel dat verschenen is op 16 november 1999, de verwerende partij het noodzakelijk zou hebben geacht een wijzigingsbesluit vast te stellen om een wildgroei van de bewuste vestigingsplaatsen te voorkomen; dat, gesteld dat deze veronderstelling juist is, geen enkel element in het dossier een uitleg biedt voor de vraag waarom voor het opstellen van dat wijzigingsbesluit een termijn van twee maanden nodig was te rekenen van de genoemde datum van 16 november 1999, waarom er opnieuw een maand nodig was om te zorgen voor de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad en waarom gedurende deze drie maanden de Raad van State niet kon worden geraadpleegd;

Overwegende dat uit wat voorafgaat volgt dat de dringende noodzakelijkheid die aangevoerd wordt in de aanhef van het bestreden besluit wordt tegengesproken door de feiten, dat het middel kennelijk gegrond is en dat het de nietigverklaring van het genoemde besluit rechtvaardigt, zonder dat het andere middel van het verzoekschrift hoeft te worden onderzocht;

Overwegende dat de nietigverklaring van de bestreden handeling de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging ervan volkomen doelloos maakt,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt het koninklijk besluit van 25 januari 2000 tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 juni 1999 houdende vaststelling van de normen waaraan de zorgprogramma's "cardiale pathologie" moeten voldoen om erkend te worden, bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 2 maart 2000.

Artikel 2.

Voor het overige is er geen grond meer om over de vordering tot schorsing uitspraak te doen.

Artikel 3.

Dit arrest zal bij uittreksel worden bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

Artikel 4.

De kosten, bepaald op 7.000 frank, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de VIe kamer, op zeven december tweeduizend door :

de HH. CLOSSET, kamervoorzitter,
HARMEL, griffier,

De Griffier,

De Voorzitter,

P. HARMEL

Ch. -L. CLOSSET.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.